

Čas úplné proměny

ZENOVÝ MISTR SEUNG SAHN

Vše, co se na tomto světě děje, je správné. Vše se neustále opakuje: jaro, léto, podzim, zima. Každý rok přicházejí tato čtyři období znovu. Ale jsou tu i větší cykly: letošní rok je dokonce počátkem dvou – kratší z nich trvá 60, delší 360 let. Je to tedy velice zajímavý čas.

Existuje jeden velký druh hmyzu, kterému se říká cikáda. Roste pomalu uprostřed kukly připevněné ke stromu. Proměna z kukly v okřídlenou bytost trvá velmi dlouho, téměř sedmnáct let, a je velice obtížná. Po celou tu dobu se zdá, jako by s tělem cikády nebylo něco v pořádku. Kůže, orgány, křídla... jako by nic z toho nefungovalo. Nic se nehýbe. Jako by tělo jakési zmatené a polámané.

Pak se kokon pomalu otevře a začne se objevovat nové tělo. Vysouká se křídlo, pak natažená noha. Cikáda se zpočátku pohybuje velmi pomalu a s obtížemi. Nakonec se vysouká z kokonu ven a spadne na zem. V tu chvíli nemyslí ani trochu na oblohu a na létání. Myslí jen na to, jak se dostane k potravě. K jakékoli potravě. Někdy trvá i tři čtyři hodiny, než je po vysoukání z kukly vůbec schopna létat. A pak přichází okamžik naprosté proměny. Jednou to zkusí – a letí!

My lidé máme strach z budoucnosti. Copak bychom my mohli někdy létat? Jak by nám narostla křídla? Kde najdeme dost jídla? Objeví se spousta problémů. Když začneme v něčem podnikat, chceme vědět, jestli nám bude přát štěstí, nebo ne. Máme plno starostí. Ale lidé jsou také součástí přírody. Jako ta cikáda – i pokud jsme už z kokonu venku, bude ještě trvat, než pochopíme, jak si narovnat křídla a vzlétnout. A nakonec poletíme.

Stále se něco mění, ale když řeknete změna, znamená to, že vlastně žádná změna není. Okamžik za okamžikem je vše již úplné. Vše, co se děje, je správné. Jsme-li připoutaní ke jménu a formě, znamená to, že se naše myšlení objevuje a mizí. Pokud se myšlení neobjevuje a nemizí, vše je úplné. Pokud se naše centrum nehýbe, i když se objeví plno nových věcí, nebudeme mít žádné potíže. Nemáme-li centrum, budeme mít potíže pořád. Zkuste se na to podívat takhle: zima – období sněhu a ledu – je na události poměrně chudá. Pak přijde jaro a země roztává. Do půdy se dostane voda a začíná pracovat. Všechno vystřelí ven. Tráva roste. Objevuje se listí a také roste. Objevují se květiny, mění se barvy. Všechno se proměňuje, velmi velmi rychle.

Stejně jako ve „vnějším“ světě to funguje i v našem světě „vnitřním“ – v naší mysli. V zimě zůstává vše venku po tři čtyři měsíce stejné a ani my proto nemáme mnoho problémů. Na jaře však přichází mnoho změn, proto se naše mysl hýbe, a my máme spoustu pochyb a potíží. Právě teď, na konci

šedesátiletého i třistašedesátiletého cyklu a na začátku cyklů nových, se „uvnitř“ odehrává spousta věcí. Objevuje se zvláštní, komplikovaná mysl.

Proto musíme právě teď usilovně praktikovat a projasnit svůj směr. Pokud příliš nepraktikujete a váš směr je nejasný, může se vás zmocnit jakýkoli démon. A až zemřete, nebudete vědět, kam jdete. V jakém druhu pekla skončíte? Je mnoho druhů pekla. Pokud jste v tomhle životě zabili hodně zvířat, až zemřete, všechna tato zvířata za vámi přijdou a začnou naléhat: „Dej mi můj život!“

Je nutné každý den zemřít a každý den darovat život. Když zemřete v jediném dni desetitisíckrát, budete desetitisíckrát žít. Lidský život trvá nějakých sedmdesát, osmdesát let. Odehraje se v něm spousta věcí. Myslíme si, že je krátký, ale pro některé bytosti je i jedna vteřina velmi dlouhá.

Buddha se vydal do nebe, aby zachránil svou matku. Zůstal tam jenom tři dny, ale v tomto světě to bylo celých devadesát dní. Král ho tehdy velmi postrádal. Přišel vyslechnout jeho řeč dharmy, ale Buddha tam nebyl. Král byl velice nešťastný. Jeho mysl nenacházela nikde pokoje. Pozval proto vynikajícího sochaře, aby udělal Buddhu ze zlata, a sochu pak posadil tam, kde dřív Buddha sedával.

Pak se Buddha vrátil. Podíval se na zlatého Buddhu – tvář sochy a jeho tvář byly stejné! Král na vysvětlenou řekl: „Chyběl jsi nám, proto jsme zhotovili sochu, která je stejná jako ty, a dali jsme ji na tvé místo. Je to správně, nebo špatně?“

Buddha řekl: „Chápeš, že forma je prázdnotou a prázdnota je formou. Myslíš-li si, že tento Buddha je pravdou, pak jsem to já.“ Od té doby se na světě objevují Buddhovy sochy.

Je-li – stejně jako v tomto příběhu – vaše mysl silná, máte silné centrum, bez myšlení, máte i nekonečný čas a nekonečný prostor. Když myslíte, i jedna hodina se vám může zdát jako mnoho let. Někdy nám naopak připadne mnoho let jako jediná vteřina. Proto je velmi důležité, jak silné naše centrum je. V čase změn, v čase nových začátků je velmi důležité mít silné centrum. Bude-li v této době náš směr jasný, všechno bude probíhat tak nebo tak. Pokud ale jasný nebude, zůstane i budoucnost nejasná.

Někteří lidé říkají, že se blíží konec světa. Ale když končí starý věk, nějaký nový začíná. Lidské bytosti jsou součástí přírodního cyklu a nyní přichází doba změn, které se dotknou všech bytostí na Zemi. Letošní rok je počátkem časů, v němž budou jednou vše kontrolovat ženy – stejně jako bylo vše až dosud v rukou mužů: dům, rodina, politika i ekonomika. Brzy bude v čele států mnohem více žen. Ženy budou stejně silné jako muži, právě tak jako před několika tisíci lety. Tento přechod principu jang na jin již započal.

Když přišel Bódhidharma do Číny, stal se prvním zenovým patriarchou. Dítětem, které ze „sňatku“ indické meditace vipassány a čínského taoismu vzešlo, je zen. Nyní je zen na Západě, kde se setkal s křesťanstvím, judaismem

a dalšími tradicemi. Až se s některou z nich „ožení“, objeví se nový styl buddhismu.

Možná teď přijde ženský matriarcha a dharmu bude od nynížska předávat žena ženě. Proč by ne? Vy všichni musíte vytvořit americký buddhismus. Získat osvícení!

V této nové době je třeba mít silné centrum. Je mysl vás všech jasná? Ne? Pak musíte cvičit usilovněji. Také váš směr musí být jasný. Proč každý den jíte? Proč studujete či sedíte zen? To jsou důležité otázky.

– Přeložil Jiří Lněnička

Copyright © 2009 Kwan Um School of Zen